

Kõrvaltegevusest teavitamise juhised (Justiitsministeeriumi näide)

Avaliku teenistuse seaduse § 60 ütleb, et ametisse nimetamise õigust omavat isikut tuleb teavitada kirjalikult ja seda juhtudel, kui ametnik tegeleb või kavatsseb tegeleda kõrvaltegevusega:

- töölepingu või teenuse osutamise lepingu alusel
- valitaval või nimetataval ametikohal
- ettevõtjana või täisosanikuna täis- või usaldusühingus
- juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmena

Samamoodi on töölepingu alusel töötavad isikud kohustatud tööandjat informeerima kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kavatsusest osaleda äriühingu juhtimises, töötada teise tööandja juures, osutada teenuseid teistele juriidilistele isikutele või riigiasutustele või tegutseda füüsilisest isikust ettevõtjana.

1. Ametiisikul on õigus tegeleda väljaspool ametikohustusi mis tahes muu tegevusega (edaspidi kõrvaltegevus), kui see ei ole seadusega keelatud ja järgitakse toimingupiiranguid. Seadusega võib piirata teatud ametiisikute kõrvaltegevust. (KVS § 10)
2. Ametnik peab viivitamata teavitama ametisse nimetamise õigust omavat isikut kirjalikult, kui ta tegeleb või kavatsseb tegeleda töölepingu või teenuse osutamise lepingu alusel, valitaval või nimetataval ametikohal, ettevõtjana või täisosanikuna täis- või usaldusühingus, juriidilise isiku juhtimis- või kontrollorgani liikmena. Ametisse nimetamise õigust omav isik keelab haldusaktiga täielikult või osaliselt ametnikul sellise kõrvaltegevuse, kui kõrvaltegevusele kuluva tööjõu maht või laad takistab korrapäraselt teenistusülesannete täitmist või kõrvaltegevus toob kaasa teenistuskohustuse rikkumise. (ATS § 60 lg 1-3)
3. Teatud tegevused on ametnikule keelatud: teostada vahetult ja püsivalt järelevalvet iseenda või endaga seotud isiku üle ja saada tulu kõrvaltegevuse eest, kui sama tegevus kuulub tema teenistusülesannete hulka. Viimast keeldu ei kohaldata haridusasutuses toimuva teadusliku ja pedagoogilise tegevuse suhtes, kui ametnik on sellest teavitatud. (ATS § 60 lg 4)
4. Töötaja kohustub mitte tegelema mistahes kõrvalise tegevusega, mille maht või laad võib Tööandja hinnangul kahjustada tööülesannete täitmist.
5. Töötaja kohustub eelnevalt informeerima Tööandjat kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kavatsusest osaleda äriühingute juhtimises, töötada teiste tööandjate juures, osutada teenuseid teistele juriidilistele isikutele või riigiasutustele või tegutseda füüsilisest isikust ettevõtjana.
6. Ametnik peab kõrvaltegevusest teatades hindama, kas kõrvaltegevuse laad, võimalikud kliendid või partnerid, seos ametikohustustega ning tegeliku, potentsiaalse ja näiva huvide konflikti risk võivad kaasa tuua tema ametikohustuste rikkumise, sh asutuse maine kahjustamise kaudu. Kui selline oht on olemas, tuleks märkida, mida ametnik võtab ette ohu kõrvaldamiseks.
7. Reeglilik on, et kui kõrvaltegevusega tegelik (s.t reaalselt tööaega nõudev) tegelemine toimub tööajal, siis tuleb selleks võtta puhkus v.a. juhul kui sellega tegelemiseks kulunud aeg on kokkuleppel vahetu juhiga võimalik ette või järele teha kasutades paindliku tööaja võimalusi (sealjuures on eelduseks, et tegevustele kulunud aeg ühes tööpäevas ei tohi ületada 0,5 tööpäeva). Kui kõrvaltegevusega tegeletakse tööajal, tuleb selle maht või mahu prognoos teates märkida, isegi kui see ei kahjusta tööülesannete täitmist.
8. Kui kõrvaltegevus on tasuline, peab ametnik hindama, kas saadavat tasu on võimalik seostada tema ametikohustuste täitmisega. Ametikohustustega seostatav tulu võib olla korruptsioonivastase seaduse tähenduses korruptiivne soodustus.
9. **JuM-s on tabel, kus on näited**, mis on abiks otsuse tegemisel, millistest kõrvaltegevustest tuleks teavitada ametisse nimetamise õigust omavat isikut.
10. Kõrvaltegevusest teavitamisel tuleb silmas pidada, et teatamise eesmärk on informeerida ametisse nimetamise õigusega isikut asjaoludest, mida hinnates ta võib otsustada kõrvaltegevuse keelata. Seega ei ole tarvis teatada detailidest või asjaoludest, mis ei ole olulised selle hindamiseks (tasu suurus, klientide arv, jne).